

A fizetési forgalom és várható változásai

A központi Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszer (EFER) piaci szereplők fizetési megoldásait teszi elérhetővé az EFER szolgáltatásait igénybe vevő intézmények számára. A piaci szereplők EFER-hez történő csatlakozása fejlesztést igényel. Jelen dokumentum e fejlesztések költség-haszon elemzéséből a haszon becsléséhez nyújt adatokat. A fejlesztési igény becslésének kiindulópontja a csatlakozásra szolgáló felület műszaki specifikációja, mely szabadon hozzáférhető a pénzforgalmi szolgáltatók számára.

1. A jelenlegi helyzet

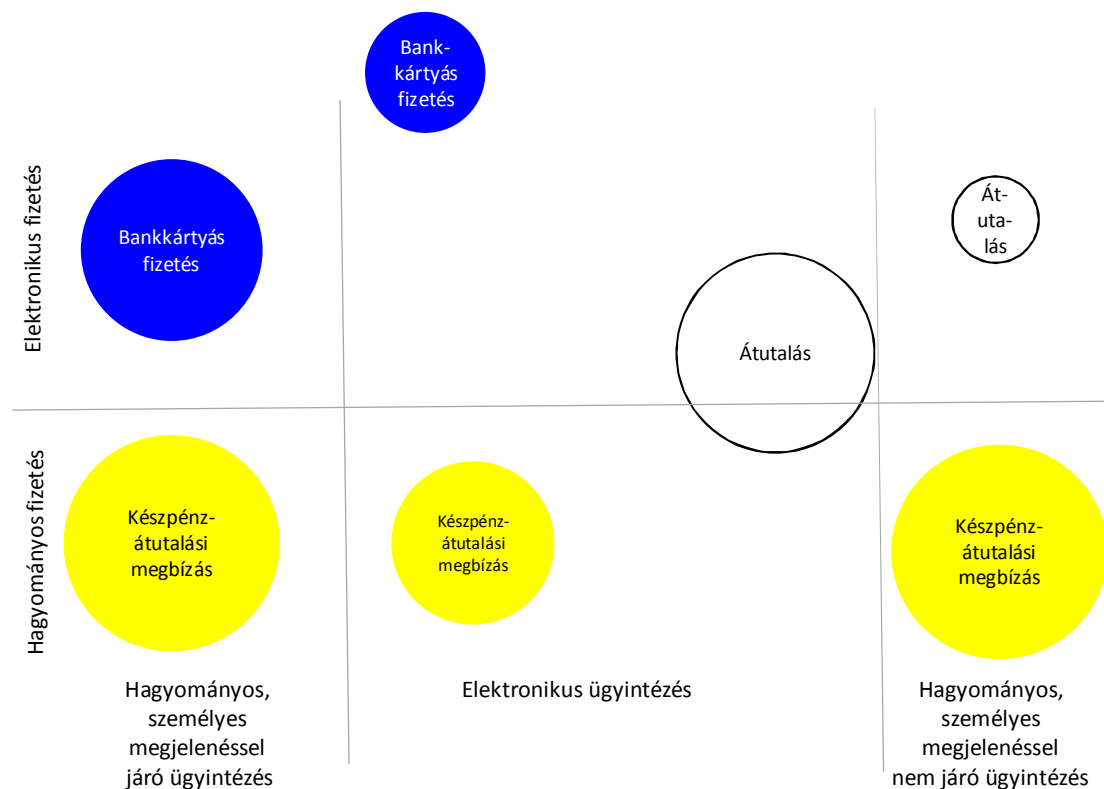
Az állampolgárok és gazdálkodók az államigazgatással szemben fennálló kötelezettségeiket, vagy az igénybe vett szolgáltatások után fizetendő díjakat jellemzően postai készpénzátutalási megbízás vagy eseti forint átutalás útján fizetik meg. Kevésbé jellemző mód a készpénzfizetés, néhány területen pedig már lehetőség van bankkártyás fizetésre is (fizikai POS terminálon vagy virtuális POS felületen).

A hagyományos, személyes megjelenéssel járó ügyintézés esetén a meghatározó fizetési megoldás a postai készpénzátutalási megbízás, megjelent a bankkártyás fizetés (fizikai POS terminálon). A hagyományos, személyes megjelenéssel nem járó (dokumentumok postai továbbításával végzett) ügyintézés esetén szintén a készpénzátutalási megbízás használata a jellemző.

Az elektronikus dokumentumok továbbításán alapuló ügyintézés esetén (ebbe a kategóriába tartozik az adó- és járulékbefizetés meghatározó része) az eseti forint átutalás jellemző és kialakult néhány postai készpénzátutalási megbízást alkalmazó kényszermegoldás. Az átutalás kezdeményezése történhet elektronikusan vagy papír alapon.

On-line elektronikus ügyintézési rendszer igen kevés van Magyarországon, ezekhez kapcsolódhat virtuális POS felületen történő bankkártyás fizetés.

A jelenlegi helyzetet mutatja be az alábbi ábra, melynek oszlopaiban az ügyintézési módok állnak, sorai a hagyományos és elektronikus fizetési megoldásokat választják el, a fizetési megoldásokat pedig körök jelzik.

2. Az EFER által biztosított elektronikus fizetési lehetőségek

A központi elektronikus fizetési szolgáltatás az intézmények számára lehetővé teszi az elektronikus és hagyományos ügyintézéshez illeszkedő elektronikus fizetés felkínálását az Ügyfelek számára.

Az elektronikus fizetési lehetőségek

- elektronikus ügyintézés esetén az internetbank (házibank), mobilbank és bankkártyás (VPOS) fizetés használata,
- személyes megjelenéssel járó ügyintézés esetén a bankkártyás (POS) fizetés, de itt is lehetőség van internetbankkal, mobilbankkal történő fizetésre.

Az állampolgárok és a gazdálkodók így az általuk napi gyakorlatban alkalmazott elektronikus fizetési lehetőségeket használhatják az állam részére történő fizetések teljesítésére is, tehát azonnal (regisztrációs teher, betanulás nélkül) teljesíthetik a befizetést.

3. A várható változások

Az EFER szolgáltatásainak elterjedése várhatóan két területen okoz jelentős változást az ügyintézési gyakorlatban.

Az első lépésben a jelenlegi ügyintézési rendszerekben kerül sor az elektronikus fizetési lehetőségek felajánlására, a második lépésben új elektronikus ügyintézési rendszerek létrehozására kerülhet sor. Utóbbiak kialakításának eddig jelentős gátja volt az elektronikus ügyintézéshez szervesen kapcsolódó elektronikus fizetési lehetőségek hiánya. Ezzel a két

változással párhuzamosan terjedhetnek el a mobiltelefon segítségével lebonyolított fizetési megoldások.

3.1 Az elektronikus fizetési lehetőség felkínálása a jelenlegi ügyintézési rendszerekben

Az első változást az EFER szolgáltatásainak a jelenlegi (hagyományos és elektronikus) ügyintézési rendszerekbe integrálása okozza.

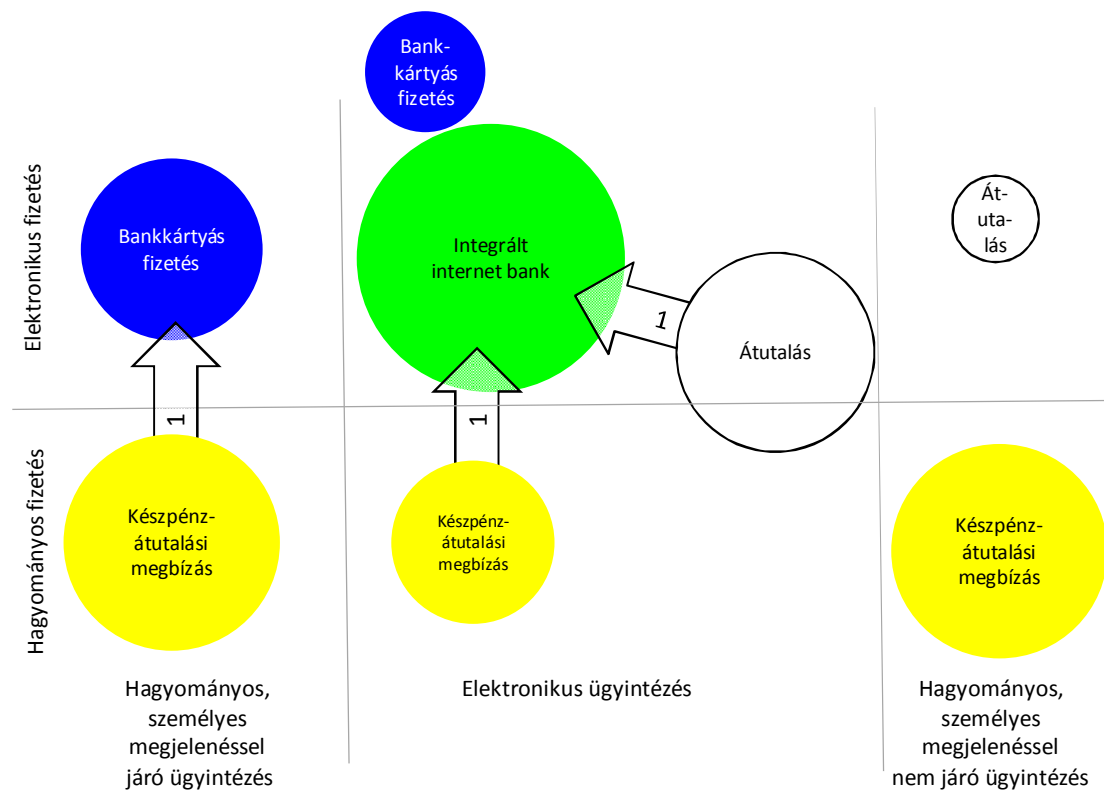
A hagyományos, személyes megjelenéssel járó ügyintézés esetén ez a bankkártyás fizetés arányának növekedését, a készpénzáttalási megbízások arányának csökkenését eredményezi.

Az elektronikus ügyintézési rendszerekben lehetővé teszi a készpénzáttalási megbízást használó kényszermegoldások felszámolását és az egyszerű áttalással történő fizetés helyett az előkészített áttalási megbízást alkalmazó fizetést. Ezek a módosítások elsősorban az államigazgatás adminisztratív terheit csökkentik.

A hagyományos, személyes megjelenést nem igénylő ügyintézésre az első változás nem hat.

Az első változás az „Elektronikus fizetés kialakítása” projekt keretében megkezdődött. Az okmányirodákban a személyes megjelenéssel járó ügyintézéshez kötődő bankkártyás fizetés kialakítása, a NAV vám szakterületnél (korábban Vám- és Pénzügyőrség) a bankkártyás fizetés kiterjesztése és az internetbankkal történő fizetés lehetővé tétele, a NAV adó szakterületnél (korábban APEH) az internetbankkal végezhető adó- és járulékfizetés kialakítása zajlik.

Az első változás hatását az alábbi ábra szemlélteti.

3.2 Új elektronikus ügyintézési rendszerek létrehozása

A második változást új, az EFER szolgáltatásait felhasználó elektronikus ügyintézési rendszerek létrehozása okozza. (Ebbe a változásba olvad be a jelenlegi elektronikus ügyintézési rendszerek megnyitása vagy használatának előírása új ügyfél csoportok számára.)

A második változás hatására a hagyományos és elektronikus ügyintézés aránya eltolódik az elektronikus ügyintézés irányába.

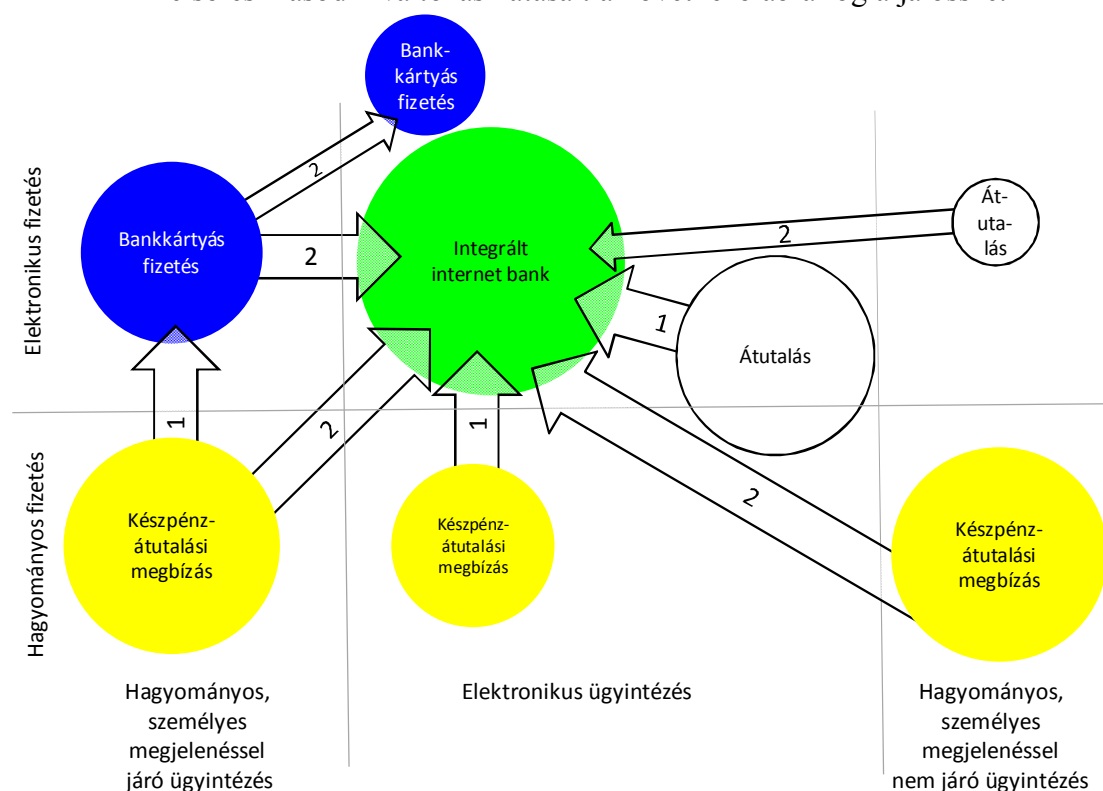
A hagyományos, személyes megjelenést igénylő ügyintézéshez kötődő készpénzáttalási megbízással és bankkártyával történő fizetések aránya csökken, az internetbankkal végzett fizetés aránya nő.

A változás hatással van a hagyományos, személyes megjelenéssel nem járó ügyintézésre is, a készpénzáttalási megbízás és az áttalás arányát csökkenti, az internetbank használatát növeli.

Ez a változás nyithat utat a VPOS fizetés alkalmazása előtt, ha on-line elektronikus ügyintézési rendszerek jönnek létre.

A második változás is megkezdődött. Fizetési szempontból meghatározó ügyintézési rendszerek elektronizálása 1-1,5 év alatt elvégezhető.

Az első és második változás hatásait a következő ábra foglalja össze.

3.3 A mobiltelefonnal végzett fizetés terjedése

A harmadik változást a fizetési technológia fejlődése, a fizetési számlák között mobiltelefonnal végzett fizetés terjedése, nem az államigazgatás döntései, fejlesztései okozzák. Az EFER képes integrálni ezt a fizetési megoldást is.

Az új fizetési megoldás lehetőségként megjelenik a hagyományos, személyes megjelenést igénylő ügyintézésben, így a készpénzáttalási megbízással és bankkártyával történő fizetések aránya csökken.

